

FOLKETINGET
STATSREVISORERNE

FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN

September 2025
– 23/2024

Rigsrevisionens beretning afgivet
til Folketinget med Statsrevisorernes
bemærkninger

Forsvarsministeriets beskyttelse af militære områder

23/2024

Beretning om

Forsvarsministeriets beskyttelse af militære områder

Statsrevisorerne fremsender denne beretning med deres bemærkninger til Folketinget og vedkommende minister, jf. § 3 i lov om statsrevisorerne og § 18, stk. 1, i lov om revisionen af statens regnskaber m.m.

København 2025

Denne beretning til Folketinget skal behandles ifølge lov om revisionen af statens regnskaber, § 18:

Statsrevisorerne fremsender med deres bemærkning Rigsrevisionens beretning til Folketinget og vedkommende minister.

Forsvarsministeren afgiver en redegørelse til beretningen.

Rigsrevisor afgiver et notat med bemærkninger til ministerens redegørelse.

På baggrund af ministerens redegørelse og rigsrevisors notat tager Statsrevisorerne endelig stilling til beretningen, hvilket forventes at ske i januar 2026.

Ministerens redegørelse, rigsrevisors bemærkninger og Statsrevisorerne eventuelle bemærkninger samles i Statsrevisorerne Endelig betænkning over statsregnskabet, som årligt afgives til Folketinget i februar måned – i dette tilfælde Endelig betænkning over statsregnskabet 2024, som afgives i februar 2026.

Statsrevisorernes bemærkning tager udgangspunkt i denne karakterskala:

Karakterskala

Positiv kritik	• finder det meget/særdeles positivt • finder det positivt • finder det tilfredsstillende/er tilfredse med
Kritik under middel	• finder det ikke helt tilfredsstillende
Middel kritik	• finder det utilfredsstillende/er utilfredse med • påpeger/understreger/henstiller/forventer • beklager/finder det bekymrende/foruroligende
Skarp kritik	• kritiserer/finder det kritisabelt/kritiserer skarpt/indskærper • påtaler/påtaler skarpt
Skarpeste kritik	• påtaler skarpt og henleder særligt Folketingets opmærksomhed på

**Henvendelse vedrørende
denne publikation rettes til:**

Statsrevisorerne
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Tlf: 3337 5987
statsrevisorerne@ft.dk
www.ft.dk/statsrevisorerne

ISSN 2245-3008
ISBN online 978-87-7434-873-3

Statsrevisorernes bemærkning

Beretning om Forsvarsministeriets beskyttelse af militære områder

Fremmede stater spionerer mod Danmark. Forsvarets Efterretningstjeneste vurderer, at både Rusland og Kina forsøger at skaffe oplysninger, bl.a. om militære kapaciteter.

Forsvarsministeriet skal beskytte Danmarks militære områder mod spionage, sabotage, indbrud og tyveri. På områderne opbevares våben, ammunition og sprængstoffer samt vigtigt materiel som kampfly og køretøjer. Områderne bruges også til at opbevare klassificerede oplysninger og til at holde møder om klassificerede oplysninger. Truslen for spionage og sabotage mod Forsvaret har ændret sig markant.

Formålet med undersøgelsen er at vurdere, om Forsvarsministeriet har sikret en tilstrækkelig beskyttelse af militære områder mod spionage, sabotage, indbrud og tyveri.

Statsrevisorerne påtaler skarpt, at Forsvarsministeriet over en årrække har haft alvorlige mangler i sikkerheden på Danmarks militære områder. På trods af at ministeriet har kendt til manglerne, og at truslen er blevet markant mere alvorlig, er sikkerheden samlet set blevet forværret hen over de sidste 5 år.

Statsrevisorerne henleder Folketingets opmærksomhed på, at alvorlige mangler i sikkerheden på de militære områder kan have væsentlige konsekvenser for Forsvaret og i konkrete tilfælde har haft betydning for sikkerheden.

Statsrevisorerne

8. september 2025

Mette Abildgaard
Leif Lahn Jensen
Serdal Benli
Mikkel Irminger Sarbo
Lars Christian Lilleholt
Mohammad Rona

Statsrevisorernes bemærkning er bl.a. baseret på følgende:

- Forsvarets Efterretningstjeneste har vurderet sikkerheden som "ikke tilfredsstillende" i perioden 2020-2024, hvilket er den dårligst mulige vurdering, hvormed der "snarest skal foretages forbedringer".
- Sikkerheden er samlet set forværret i perioden. Ifølge Forsvarsministeriets myndigheders egne vurderinger opfylder 15 ud af 18 myndigheder ikke ét eller flere af de væsentligste krav i 2024, hvilket er en stigning fra 12 myndigheder i 2020. Manglerne i sikkerheden er fx manglende alarmer, manglende bevogtning og manglende lydisolering.
- Forsvarsministeriet har ikke overblik over udbedringen af manglerne og har dermed heller ikke overblik over, om ministeriet prioriterer og håndterer de mest alvorlige mangler først.
- Forsvarsministeriet har i december 2024 nedsat en styregruppe, der skal udarbejde en strategi til at forbedre beskyttelsen af de militære områder. Det fremgår af kommissoriet, at alle væsentlige krav og standarder til beskyttelse af de militære områder ikke kan opfyldes inden for en overskuelig årrække.

Statsrevisorerne er enige med Rigsrevisionen i, at Forsvarsministeriet ud fra den konkrete viden, de allerede har om, hvor manglerne er, og hvor kritiske de er, bør gå i gang med at udbedre de mest kritiske mangler straks og parallelt med, at styregruppens arbejde pågår.

Folketinget har siden 2024 afsat ca. 315 mia. kr. til investeringer i Forsvaret frem mod 2033, hvormed mængden af militært udstyr og klassificerede militære oplysninger, som Forsvarsministeriet skal beskytte, kun vil stige i de kommende år.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	1
1.1. Formål og konklusion	1
1.2. Baggrund	5
1.3. Vurderingskriterier, metode og afgrænsning.....	7
 2. Beskyttelse af militære områder	9
2.1. Overordnet vurdering af sikkerheden	9
2.2. Myndighedernes vurdering af sikkerheden	10
2.3. Udbedring af mangler	12
 Bilag 1. Metodisk tilgang.....	14

Rigsrevisionen har selv taget initiativ til denne undersøgelse og afgiver derfor beretningen til Statsrevisorerne i henhold til § 17, stk. 2, i rigsrevisorloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 101 af 19. januar 2012.

Rigsrevisionens mandat til at gennemføre undersøgelsen følger af rigsrevisorlovens § 2, stk. 1, nr. 1.

Beretningen vedrører finanslovens § 12. Forsvarsministeriet.

I undersøgelsesperioden 1. januar 2020 - 31. december 2024 har der været følgende ministre:

Trine Bramsen: juni 2019 - februar 2022

Morten Bødskov: februar 2022 - december 2022

Jakob Ellemann-Jensen: december 2022 - august 2023

Troels Lund Poulsen: august 2023 -

Beretningen har i udkast været forelagt Forsvarsministeriet, hvis bemærkninger i videst muligt omfang er afspejlet i beretningen.

1. Indledning

1.1. Formål og konklusion

1. Forsvarsministeriet skal beskytte Danmarks militære områder mod spionage, sabotage, indbrud og tyveri. Områderne, der bl.a. er kaserner, flådestationer og flyvestationer, bruges til at løse militære opgaver, håndtere klassificerede militære oplysninger og opbevare Forsvarets våben, ammunition og sprængstoffer.

Hvis Forsvarsministeriet ikke beskytter de militære områder godt nok, kan konsekvensen være, at uvedkommende får adgang til områderne og indsigt i militære hemmeligheder. I værste fald kan det udgøre en trussel mod rigets sikkerhed, fx fordi Forsvarets evne til at udføre militære operationer svækkes eller ødelægges.

Klassificerede oplysninger

Klassificerede oplysninger er oplysninger, der i militært arbejde anses for at være følsom information, der skal beskyttes. Det kan fx være information om militære operationer og materiel.

Militært område.

Foto: Jakob Eskildsen/Ritzau Scanpix

2. Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) vurderede i 2024, at truslen mod Danmark er blevet mere alvorlig. Vurderingen er bl.a. baseret på, *"at Rusland optræder mere og mere risikovilligt og har gennemført sabotageaktioner i flere europæiske lande"*. Ifølge FE spionerer fremmede stater – især Rusland og Kina – mod Danmark. FE vurderer, at *"både Rusland og Kina særligt forsøger at skaffe sig adgang til oplysninger om politiske processer, udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik og militære kapaciteter"*.

Det fremgår af dokumenter fra Forsvarsministeriet, der vedrører beskyttelse af militære områder, at *"trusselsbilledet mod Forsvaret har ændret sig markant, så truslen for spionage og sabotage nu fremstår væsentlig mere markant og bredspektret"*. Dette stiller ifølge ministeriet store krav til at opdage og efterfølgende hindre, at uvedkommende får adgang til ministeriets militære områder.

Folketinget har siden 2024 afsat ca. 315 mia. kr. til investeringer i Forsvaret frem til 2033. Dermed kommer mængden af militært materiel som fx våben og kampvogne, som Forsvaret skal opbevare og beskytte, kun til at stige de næste mange år. Mængden af klassificerede militære oplysninger forventes også at stige.

Det fremgår af Forsvarsministeriets rapport "Genopretning af Forsvarets fundament" fra 2023, at der skal investeres i beskyttelse af militære områder, så de *"i højere grad lever op til gældende sikkerhedskrav"*. Ministeriet har oplyst, at der i 2023 blev afsat ca. 38 mia. kr. til genopretning af Forsvarets fundament, hvilket bl.a. omfatter udbedring af bygninger.

TV 2 afslørede i oktober 2024, at der var problemer med Forsvarsministeriets beskyttelse af flere af Livgardens våbendepoter. Ifølge TV 2 fungerede alarmer ved våbendepoter ikke, der var huller i hegnene flere steder, og vagthold, der skulle beskytte områderne, manglede overfaldsalarmer. Samtidig var der observeret mistænkelige personer og droner omkring områderne. Ministeriet ønskede ikke at udtale sig om de konkrete forhold, men oplyste til TV 2, at det er en kendt sag, at der er et efterslæb på vedligeholdelsen af Forsvarets bygninger, og at det også i nogen grad vil have betydning for bygningernes sikringsniveau.

3. Kravene til, hvordan Forsvarsministeriet skal beskytte de militære områder mod trusler, er beskrevet i ministeriets egne sikkerhedsbestemmelser "Bestemmelser for den Militære Sikkerhedstjeneste". Ifølge bestemmelserne skal de militære områder beskyttes mod spionage, sabotage, indbrud og tyveri. Ministeriet skal føre tilsyn med, om kravene efterleves.

4. Formålet med undersøgelsen er at vurdere, om Forsvarsministeriet har sikret en tilstrækkelig beskyttelse af militære områder mod spionage, sabotage, indbrud og tyveri.

Rigsrevisionen har selv taget initiativ til undersøgelsen i februar 2025.

5. Forsvarsministeriet har vurderet, at nogle af de problemer med sikkerheden, som Rigsrevisionen har afdækket i undersøgelsen, er fortrolige. Det skyldes ifølge ministeriet, at det kan skade Danmarks sikkerhed og gøre det lettere at begå alvorlig kriminalitet, hvis oplysningerne offentliggøres. Rigsrevisionen har imødekommet ministeriets ønske om fortrolighed, og beretningen indeholder derfor kun overordnede og summariske beskrivelser af problemerne, ligesom myndigheder er anonymiseret.

Forsvarsministeriet har indgået i en konstruktiv dialog med Rigsrevisionen og er kommet med konkrete ændringsforslag, så mest muligt af undersøgelsen kan offentliggøres. Ministeriet har fået en afrapportering af alle de problemer, som Rigsrevisionen har afdækket i undersøgelsen.

Konklusion

Forsvarsministeriets beskyttelse af militære områder er kritisabel. Ministeriet har haft viden om, at der gennem flere år har været alvorlige mangler i sikkerheden for militære områder. Ministeriet har dermed ikke beskyttet områderne tilstrækkeligt mod en række trusler og lever ikke op til egne sikkerhedskrav. Det kan have væsentlige konsekvenser for Forsvaret og har i konkrete tilfælde haft betydning for sikkerheden.

Forsvarsministeriets tilsyn viser, at der er omfattende mangler i sikkerheden. Ministeriet har vurderet sikkerheden som "ikke tilfredsstillende" i alle år fra 2020 til 2024. "Ikke tilfredsstillende" er den dårligst mulige vurdering. Det betyder, at sikkerheden i perioden ikke har levet op til hovedparten af de væsentligste krav eller ikke har opfyldt enkelte meget væsentlige krav. Rigsrevisionens gennemgang viser, at sikkerheden samlet set er forværret i perioden.

Manglerne i sikkerheden er fx manglende alarmer, manglende bevogtning og manglende lydisolering.

Rigsrevisionen kan konstatere, at der ikke har været tilstrækkelig fremdrift i Forsvarsministeriets udbedring af mangler i sikkerheden i perioden. Rigsrevisionens gennemgang viser, at flere af manglerne er blevet påpeget flere år i træk. Ministeriet har ikke overblik over udbedringen af manglerne og har dermed heller ikke overblik over, om ministeriet prioriterer og håndterer de mest alvorlige mangler først.

Forsvarsministeriet har oplyst, at ministeriet har nedsat en styregruppe, som skal udarbejde en strategi for at forbedre beskyttelsen af de militære områder. Styregruppen skal bl.a. udarbejde en strategi for, hvordan ministeriet skal prioritere de projekter, der skal håndtere manglerne i sikkerheden. Ministeriet forventer at have udarbejdet strategien i marts 2026. Det fremgår af kommissoriet for styregruppen, at alle væsentlige krav og standarder til beskyttelse af militære områder ikke kan opfyldes inden for en "overskuelig årrække".

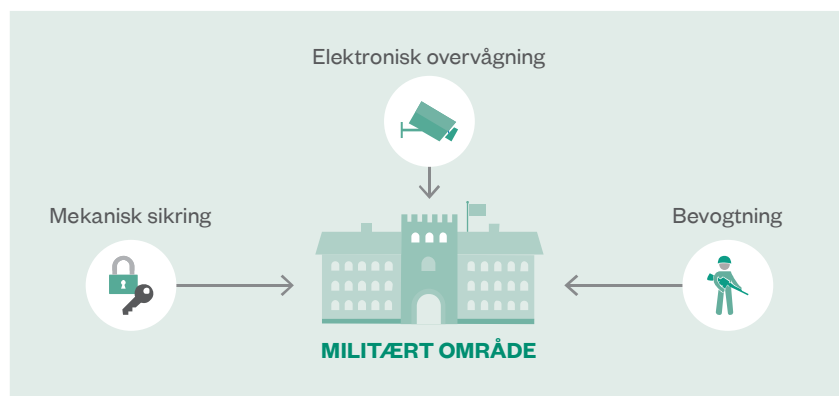
Rigsrevisionen konstaterer, at Forsvarsministeriet har konkret viden fra de udførte tilsyn om, hvor manglerne er, og hvor kritiske de er. Rigsrevisionen finder i det lys, at ministeriet bør gå i gang med at udbedre de mest kritiske mangler straks og parallelt med, at styregruppens arbejde pågår.

1.2. Baggrund

6. Militære områder bruges af Forsvarsministeriet til at løse militære opgaver og opbevare våben, ammunition og sprængstoffer eller andet vigtigt materiel som kampfly og køretøjer. De militære områder bruges også til at holde møder om klassificerede oplysninger og opbevare dokumenter med klassificerede oplysninger.

Når Forsvarsministeriet skal beskytte de militære områder, bruges der forskellige sikkerhedstiltag. Tre helt centrale tiltag er mekanisk sikring, elektronisk overvågning og bevogtning, hvilket fremgår af figur 1.

Figur 1
Centrale tiltag til beskyttelse af militære områder

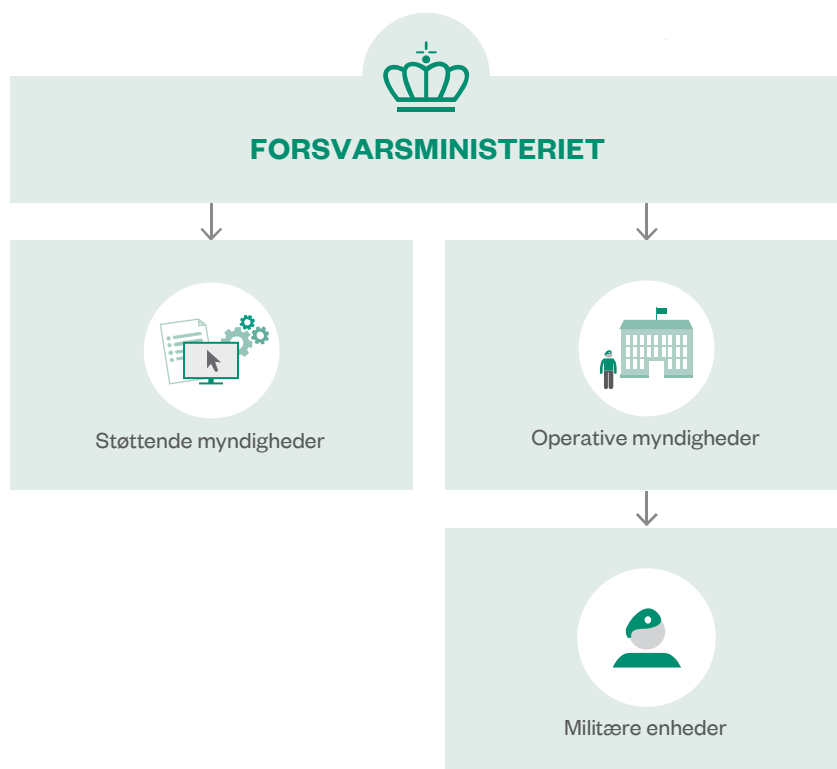
Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af oplysninger fra Forsvarsministeriet.

Mekanisk sikring omfatter fx montering af låse, døre, vinduer og indhegning af områder. *Elektronisk overvågning* omfatter fx installering af alarmsystemer. *Bevogtning* omfatter fx bevæbnede vagter, som kan overvåge et område og reagere, hvis der opstår konkrete hændelser. De tre tiltag kombineres ofte for at beskytte et militært område.

7. Forsvarsministeriets krav til beskyttelse af militære områder er beskrevet i ministeriets sikkerhedsbestemmelser. Ministeriet skal sørge for, at kravene i bestemmelserne efterleves af alle myndigheder og enheder, der har militære områder. Figur 2 viser organiseringen af myndigheder og enheder på Forsvarsministeriets område.

Figur 2

Organisering af myndigheder og enheder på Forsvarsministeriets område

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af oplysninger fra Forsvarsministeriet.

FE's tilsyn med beskyttelsen af militære områder

FE er ansvarlig for at lede og kontrollere den militære sikkerhedstjeneste og varetage funktionen som national sikkerhedsmyndighed inden for Forsvarsministeriets område. Dette fremgår af bekendtgørelse af lov om Forsvarets Efterretnings-tjeneste (FE), § 1, stk. 2.

Det fremgår af figur 2, at myndighederne under Forsvarsministeriet er ind-delt i støttende myndigheder (fx Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse) og operative myndigheder (fx Hærkommandoen). Under de operative myn-digheder findes militære enheder som fx regimenter og brigader.

Hver myndighed og enhed er selv ansvarlig for sikkerheden på deres områ-de og fører selv tilsyn med sikkerheden. Hvert år samler de støttende og operative myndigheder op på tilsynene og laver en samlet vurdering af sik-kerheden på deres område. Vurderingen, som dermed er myndighedernes selvevaluering af sikkerheden, sendes til FE.

Ud over at de enkelte myndigheder og enheder selv fører tilsyn, fører FE et løbende tilsyn med beskyttelsen af de militære områder.

8. På baggrund af myndighedernes egne vurderinger og FE's tilsyn udarbejder FE hvert år en årsrapport, der viser sikkerhedstilstanden for hele Forsvarsministeriets område. I årsrapporten vurderer FE, om sikkerheden er tilfredsstillende. Årsrapporten sendes til forsvarschefen, som godkender rapporten. Rapporten sendes herefter til Forsvarsministeriets departement.

9. Når FE eller myndighederne finder mangler i sikkerheden, melder myndighederne manglerne ind til Etablissement- og Terrænkommendoen (ETK), som tidligere hed Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse. ETK har ansvaret for, at mangler vedrørende mekanisk sikring og elektronisk overvågning bliver udbedret. ETK har ikke ansvar for at udbedre mangler vedrørende bevogtning.

1.3. Vurderingskriterier, metode og afgrænsning

Vurderingskriterier

10. Formålet med undersøgelsen er at vurdere, om Forsvarsministeriet har sikret en tilstrækkelig beskyttelse af militære områder mod spionage, sabotage, indbrud og tyveri. For at vurdere dette har vi taget udgangspunkt i Forsvarsministeriets "Bestemmelser for den Militære Sikkerhedstjeneste". Bestemmelserne indeholder ministeriets egne mindstekrav til beskyttelse af militære områder.

Forsvarsministeriets bestemmelser er bl.a. baseret på sikkerhedscirkulæret, NATO's sikkerhedsbestemmelser, Forsvarsministeriets direktiv for den militære sikkerhedstjeneste og Forsvarsministeriets bestemmelser om informationssikkerhed. FE har udarbejdet "Bestemmelser for den Militære Sikkerhedstjeneste", og forsvarschefen har godkendt bestemmelserne.

Metode

11. Undersøgelsen baserer sig på en dokumentgennemgang af materiale fra Forsvarsministeriet og underliggende myndigheder på ministeriets område, herunder FE.

Vi har i forbindelse med undersøgelsen holdt møder med Forsvarsministeriets departement, FE, Forsvarskommandoen og ETK. Formålet med møderne har været at afdække ministeriets vurdering af og overblik over sikkerheden. Formålet har også været at afdække organiseringen og ansvaret i forhold til at udføre tilsyn og udbedre mangler i sikkerheden.

Vi har desuden besøgt udvalgte militære områder.

12. Undersøgelsens metode er uddybet i bilag 1.

13. Revisionen er udført i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision, jf. bilag 1.

Afgrænsning

14. Undersøgelsen er afgrænset til de seneste 5 år, dvs. perioden 2020-2024. Vi har undersøgt denne periode, da trusselbilledet har ændret sig, og truslen for spionage og sabotage er blevet mere væsentlig i perioden.

Undersøgelsen er afgrænset til beskyttelse af militære områder med mekanisk sikring, elektronisk overvågning og bevogtning. Vi har undersøgt, om Forsvarsministeriet lever op til kravene i forhold til disse sikringstiltag. Vi har ikke undersøgt, om der i undersøgelsesperioden har været konkrete hændelser vedrørende spionage, sabotage, indbrud og tyveri.

15. Rigsrevisionen har i en selvstændig beretning fra september 2025 undersøgt, om Forsvarsministeriet har sikret en tilstrækkelig beskyttelse af ansattes adgang til oplysninger om våben i ministeriets it-systemer. Denne beretning om beskyttelse af militære områder omfatter derfor ikke denne problemstilling.

16. Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab har overtaget ansvaret for Beredskabsstyrelsen fra Forsvarsministeriet i forbindelse med, at ministeriet blev oprettet i august 2024. Da Forsvarsministeriet har haft ansvaret for Beredskabsstyrelsen i hovedparten af undersøgelsesperioden, og da ministeriet fortsat varetager tilsynet med styrelsen indtil udgangen af 2026, indgår relevante områder under Beredskabsstyrelsen i undersøgelsen.

2. Beskyttelse af militære områder

17. Dette kapitel handler om Forsvarsministeriets beskyttelse af militære områder.

Undersøgelsen viser, at Forsvarsministeriets beskyttelse af militære områder er kritisabel. Sikkerheden har ifølge ministeriets egne vurderinger ikke været tilfredsstillende i nogen af årene i undersøgelsesperioden og er forværret i perioden.

2.1. Overordnet vurdering af sikkerheden

18. Vi har gennemgået Forsvarets Efterretningstjenestes (FE) årlige, samlede vurdering af sikkerheden, der viser, hvordan de militære områder er beskyttet med mekanisk sikring, elektronisk overvågning og bevogtning. FE's samlede vurdering er baseret på tilsyn, som FE selv har udført, og på myndighedernes egne vurderinger af sikkerheden. FE vurderer sikkerheden på en skala fra "meget tilfredsstillende" til "ikke tilfredsstillende" i forhold til, om myndighederne lever op til kravene i sikkerhedsbestemmelserne. Skalaen fremgår af tabel 1.

Tabel 1
FE's skala til vurdering af sikkerheden

	Meget tilfredsstillende Myndigheden har opfyldt alle væsentlige krav. Der er ikke behov for forbedringer.
	Tilfredsstillende Myndigheden har opfyldt hovedparten af de væsentligste krav. Der er ikke behov for større forbedringer.
	Ikke helt tilfredsstillende Myndigheden har ikke opfyldt ét eller flere af de væsentligste krav. Der skal foretages forbedringer.
	Ikke tilfredsstillende Myndigheden har ikke opfyldt hovedparten af de væsentligste krav eller et enkelt meget væsentligt krav. Der skal snarest foretages forbedringer.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af Forsvarsministeriets årsrapporter vedrørende sikkerhedstilstanden på Forsvarsministeriets område.

Tabel 2 viser FE's samlede vurdering af sikkerheden i perioden 2020-2024.

Tabel 2
FE's vurdering af sikkerheden på Forsvarsministeriets område i perioden 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Vurdering af sikkerheden	●	●	●	●	●

● Meget tilfredsstillende ● Tilfredsstillende ● Ikke helt tilfredsstillende ● Ikke tilfredsstillende

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af Forsvarsministeriets årsrapporter vedrørende sikkerhedstilstanden på Forsvarsministeriets område.

Det fremgår af tabel 2, at FE har vurderet, at Forsvarsministeriets sikkerhed til beskyttelse af militære områder ikke har været tilfredsstillende i nogen af årene fra 2020 til 2024. Det betyder, at sikkerheden i perioden ikke har levet op til hovedparten af de væsentligste krav eller ikke har opfyldt enkelte meget væsentlige krav, og at der snarest skal foretages forbedringer. Forsvarsministeriet lever dermed ikke op til ministeriets egne sikkerhedskrav.

Det fremgår af et kommissorium fra december 2024, at Forsvarsministeriet har nedsat en styregruppe vedrørende beskyttelse af militære områder. Det fremgår også af kommissoriet, at sikkerheden på ministeriets område ikke er tilfredsstillende, og at der derfor skal foretages forbedringer.

Forsvarsministeriet har oplyst, at ministeriet forventer at have udarbejdet en strategi for at forbedre sikkerheden i marts 2026. Rigsrevisionen konstaterer, at ministeriet har konkret viden fra de udførte tilsyn om, hvor manglerne er, og hvor kritiske de er. Rigsrevisionen finder i det lys, at ministeriet bør gå i gang med at udbedre de mest kritiske mangler straks og parallelt med, at styregruppens arbejde pågår.

2.2. Myndighedernes vurdering af sikkerheden

19. Vi har gennemgået myndighedernes egne vurderinger af sikkerheden til beskyttelse af de militære områder. I 2024 vurderede 15 ud af 18 myndigheder, at sikkerheden enten var "ikke tilfredsstillende" eller "ikke helt tilfredsstillende". De 15 myndigheder er både støttende og operative.

20. Tabel 3 viser det samlede overblik over, hvordan de enkelte myndigheder har vurderet deres sikkerhed i perioden 2020-2024. Af sikkerhedsmæssige hensyn har vi fjernet myndighedernes navne i tabellen.

Tabel 3
Myndighedernes vurdering af sikkerheden i perioden 2020-2024

Myndighed	2020	2021	2022	2023	2024
1	●	●	●	●	●
2	●	●	●	●	●
3	●	●	●	●	●
4	●	●	●	●	●
5	●	●	●	●	●
6	●	●	●	●	●
7	●	●	●	●	●
8	●	●	●	●	●
9	●	●	●	●	●
10	●	●	●	●	●
11	●	●	●	●	●
12	●	●	●	●	●
13	●	●	●	●	●
14	●	●	●	●	●
15	●	●	●	●	●
16	●	●	●	●	●
17	●	●	●	●	●
18	●	●	●	●	●

- Meget tilfredsstillende
- Tilfredsstillende
- Ikke helt tilfredsstillende
- Ikke tilfredsstillende

Note: Beredskabsstyrelsen er pr. 29. august 2024 overdraget til Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab. Forsvarsministeriet har oplyst, at Beredskabsstyrelsen efter aftale indgår i FE's årsrapporter for 2024 og 2025.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af oplysninger fra Forsvarsministeriet.

Det fremgår af tabel 3, at sikkerheden er forværret i perioden 2020-2024, når man ser på myndighedernes egne vurderinger af sikkerheden. Sikkerheden blev vurderet som "ikke tilfredsstillende" for 6 myndigheder i 2020 og for 9 myndigheder i 2024. Samlet set er antallet af myndigheder, der vurderer deres sikkerhed som enten "ikke helt tilfredsstillende" eller "ikke tilfredsstillende", steget fra 12 til 15 i perioden. Omvendt er der sket en halvering af antallet af myndigheder, der vurderer sikkerheden som "tilfredsstillende".

Det betyder, at størstedelen af myndighederne under Forsvarsministeriet har vurderet, at de ikke opfylder hovedparten af de væsentligste krav, at de ikke opfylder ét eller flere af de væsentligste krav, eller at de ikke opfylder et enkelt meget væsentligt krav.

21. Myndighedernes indmeldinger til FE og tilsynene med myndighederne viser, at der er konstateret problemer med sikkerheden inden for både mekanisk sikring, elektronisk overvågning og bevogtning af områderne.

Myndighederne og FE har fx konstateret problemer med:

- **Alarmer.** Et alarmanlæg var ikke placeret i et sikret område. I forbindelse med en alarm, som var udløst af FE, kom bevogtningstyrken ikke, fordi vagten antog, at det var en håndværker, som havde udløst alarmen.
- **Beskyttelse af klassificerede oplysninger.** Uvedkommende kunne overheøre klassificerede samtaler, fordi et centralt placeret lokale, som blev brugt til at holde møder om klassificerede oplysninger, ikke var tilstrækkeligt lydisoleret.
- **Bevogtning.** Et vigtigt område var ubemandet, og man kunne derfor relativt let tvinge sig adgang til området.

Ifølge FE kan manglerne have væsentlige konsekvenser for Forsvaret. Vi kan af hensyn til fortrolighed ikke oplyse mere detaljeret, hvilke konsekvenser der er tale om.

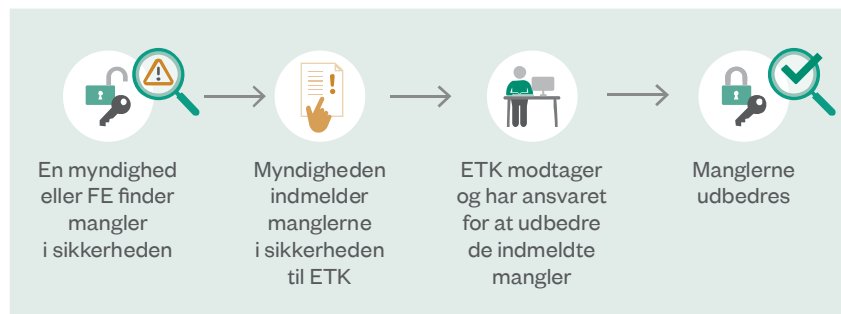
2.3. Udbedring af mangler

22. Forsvarsministeriet har det overordnede ansvar for at udbedre manglerne i sikkerheden. Det er Etablissement- og Terrænkommendoen (ETK), der står for at udbedre de mangler, der omhandler mekanisk sikring og elektronisk overvågning. ETK har dog ikke ansvaret for at udbedre mangler vedrørende bevogtning.

Figur 3 viser processen for udbedring af mangler gennem ETK.

Figur 3

Proces for udbedring af mangler i sikkerheden

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af oplysninger fra Forsvarsministeriet.

23. Vores gennemgang viser, at der ikke har været tilstrækkelig fremdrift i Forsvarsministeriets udbedring af mangler i sikkerheden i undersøgelsesperioden. Det fremgår af dokumentation fra ministeriet, at der er et betydeligt efterslæb, når det kommer til udbedring af mangler. Gennemgangen viser, at flere af manglerne i sikkerheden er blevet påpeget flere år i træk.

Vores gennemgang viser også, at Forsvarsministeriet ikke har overblik over udbedringen af manglerne og dermed heller ikke har overblik over, om ministeriet prioriterer og håndterer de mest alvorlige mangler først.

24. Forsvarsministeriets styregruppe vedrørende beskyttelse af militære områder skal bl.a. udarbejde en strategi for, hvordan ministeriet skal prioritere de projekter, der skal udbedre manglerne i sikkerheden. Det fremgår af kommissoriet for styregruppen fra december 2024, at *"de økonomiske rammer til udførelse af projekter knyttet til mekanisk sikring og elektronisk overvågning for nuværende ikke kan imødekomme, at alle væsentlige krav og standarder kan opfyldes inden for en overskuelig årrække"*.

Rigsrevisionen, den 28. august 2025

Birgitte Hansen

/Kristian Brink

Bilag 1. Metodisk tilgang

Undersøgelsen bygger på en gennemgang af dokumenter og møder med relevante medarbejdere fra Forsvarsministeriet.

Undersøgelsen baserer sig på Forsvarsministeriets "Bestemmelser for den Militære Sikkerhedstjeneste".

Undersøgelsen omfatter perioden 2020-2024.

Væsentlige dokumenter

Vi har gennemgået en række dokumenter, som danner grundlag for undersøgelsens resultater, herunder:

- Forsvarsministeriets "Bestemmelser for den Militære Sikkerhedstjeneste" (FKOBST 358-1)
- årsrapporter vedrørende sikkerhedstilstanden på Forsvarsministeriets område
- FE's generelle sikkerhedseftersyn af myndigheder under Forsvarsministeriet
- årsoversigter over sikkerhedstilstanden fra myndigheder under Forsvarsministeriet
- dataudtræk fra ETK vedrørende sikringsprojekter.

Vi har gennemgået alle FE's årsrapporter, alle FE's generelle tilsyn og alle myndighedernes egne vurderinger (årsoversigter) for perioden 2020-2024. Vi har kun i mindre omfang gennemgået myndighedernes og enhedernes tilsyn, da myndighedernes årsoversigter bl.a. bygger på disse. Det vil sige, at årsoversigterne er baseret på myndighedernes generelle tilsyn og kontroller, og at vurderingen af sikkerhedstilstanden i de årsoversigter, som vi har gennemgået, derfor forventes at afspejle vurderingen i de underliggende tilsyn og kontroller.

Formålet med gennemgangen af dokumenterne har været at afdække Forsvarsministeriets vurdering af og overblik over sikkerheden på ministeriets område. Formålet har også været at afdække fremdriften i de projekter, som skal håndtere manglerne i sikkerheden.

Møder

Vi har holdt møder med Forsvarsministeriet, herunder FE, Forsvarskommandoen og ETK. Formålet med møderne har været at afdække ministeriets vurdering af og overblik over sikkerheden. Formålet har også været at afdække organiseringen og ansvaret i forhold til at udføre tilsyn og udbedre mangler i sikkerheden. Vi har desuden holdt møder med ministeriet om klassificering af oplysninger.

Vi har i forbindelse med undersøgelsen besøgt udvalgte militære områder. Formålet med besigtigelserne har været at få indblik i Forsvarsministeriets tilsyn med sikkerheden og sikkerhedstilstanden på konkrete militære områder.

Møder og besigtigelser danner ikke i sig selv grundlag for undersøgelsens resultater.

Kvalitetssikring

Undersøgelsen er kvalitetssikret via vores interne procedurer for kvalitetssikring, som omfatter høring hos den reviderede og ledelsesbehandling i Rigsrevisionen. Dokumentgennemgangen er foretaget af mindst to medarbejdere for at kvalitetssikre resultaterne.

Standarderne for offentlig revision

Revisionen er udført i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision, herunder standarderne for større undersøgelser (SOR 3). Standarderne fastlægger, hvad brugerne og offentligheden kan forvente af revisionen, for at der er tale om en god faglig ydelse. Standarderne er baseret på de grundlæggende revisionsprincipper i rigsrevisionernes internationale standarder (ISSAI 100-999).